СВЕТЪТ Е МАЛЪК

СВЕТЛАНА АТАНАСОВА

(актриса, САЩ)

Сн. Вл. Гусев

"Завърших ВИТИЗ в така наречения "звезден клас" на професор Николай Люцканов (Владо Пенев, Марта Вачкова, Таня Шахова, Краси Доков, Сашо Дойнов, Иван Савов, Венелина Гяурова...) - човекът, който ме научи на всичко, което артистът може да очаква от театъра, добро и лошо. По разпределение отидох в Пловдивския театър. Попаднах между хора, които не само ме "отгледаха" като актриса, но бяха мои верни и добри приятели - Никола и Златина Тодеви, Цветана Денкова... Признателна съм на всички от Пловдивския театър - от актьори до сценични работници. А ролите - те бяха много. Скоро попаднах на график с представленията си от онова време: играла съм от 30 до 35 представления на месец! Как е ставало това - не знам. От дистанцията на времето няколко роли стоят като стъпала в професионалното ми развитие - в спектаклите на режисьори като Николай Ламбрев "Четвърта-пета степен по скалата на Рихтер", Дамян Попохристов "Седма заповед, кради по-малко" и "Красива птичка с цвят зелен", Христо Церовски "Голям, колкото малка ябълка", Стоян Камбарев "Любовни булеварди", а в "Сълза и смях", където бях две години, много важна за мен беше ролята ми в представлението на Елена Цикова по пиесата на Маргарит Минков "Вавилонската кула". Работех много и резултати имаше. Изведнъж усещам - вече съм на трийсет. Уплаших се, че времето е минало, че съм подменила приоритети и билогичният ми часовник тиктака. Познавах се добре, за да знам, че ако остана в България, няма да мога да играя две роли едновременно - на актриса и на майка. Всичко това, съчетано с авантюристичен дух, и ей ме на двайсет години по-късно с две деца, мъж, живяла в три държави и пет града... отново се сблъсквам с много силни изживявания. Пътят ми се движи нагоре-надолу, наляво-надясно, от страна в страна: бях в Канада 12 години, после - в България за 3 години, а тук, в САЩ, съм от 5 години. За мен нещата стоят така: отсякла веднъж корените си, аз всъщност си ги нося - дали в коренче здравец или джоджън, дали в икона или картина от България.

Театърът е моя голяма обич и болка. В началото ми беше трудно, само като минех покрай театър, или вляза вътре, започвах неудържимо да плача. Миризмата на театъра..., хората... всичко... Бях взела със себе си снимки, плакати, пиеси, в началото ги гледах всеки ден, опитвах се да помня текстове, а после разбрах, че ако не искам да страдам, трябва да ги затворя в кутия и да ги скрия някъде. Отварях кутията все по-рядко, сама натисках себе си надолу - така, както никой външен човек не бе го правил. Полека-лека успях. Научих се да живея без театър. Ставах същата само на купони, където тълпата от хора ме въодушевяваше и аз сипех неспирно случки, вицове, истории. И така, докато не се роди съвместната ни работа с Майя Праматарова. И двете бяхме на точното място в точното време!

Дали подценява местната театрална култура усилията на емигрантските творци? Никой не подценява труда на никого в тази държава. Хората се отнасят с уважение към всичко,

което се прави със страст и посвещение. Пластовете на местната култура са толкова многообразни, колкото езиците, които се говорят. На мен лично никой не ми е помагал, но не ми е и пречил, защото съм вън от обсега на интереса - представлението ни, за момента, се играе на български език. Когато изиграя "Убийте тази жена" на английски, тогава ще имам по-конкретни наблюдения.

Като зрител имам отлични впечатления от американския театър. Версията, че в Америка има само кино, се оказа невярна, а няколко представления ми взеха дъха: "Лято и дим" на Тенеси Уилямс и "Буря" на Шекспир в Сан Франциско, "Чайка" на Чехов в Американския Репертоарен театър в Кеймбридж. "Чайка", например, е на унгарския режисьор Янош Сас и беше с актьори, преминали тренинг в Московския художествен театър, макар да са възпитаници на американската школа. Често гледам ученически представления, живея в Нютън, район на Бостън, и двете училища там имат много силни театрални програми. Театралните класове продължават през четирите години на гимназиалното обучение и подготвят децата, ако не за професионален живот, то поне за високо подготвена театрална публика. В тези две училища имат по пет-шест премиери годишно.

До скоро мечтите ми бяха свързани само с децата ми. Сега, когато имаме "Убийте тази жена" на One Way Theater, мечтая да го изиграя на колкото се може повече места, пред нова публика, пред хора, които ме познават като човек, но не и като актриса. Но най-съкровена моя мечта е да го играя в България.

Мисля, че в това представление хората ще видят нещо различно, нещо, което не очакват - ще припознаят нас в себе, ще видят и детайли, ще разберат, че и ние тук се лутаме в своите си животи - понякога забравяме коренчето със здравец, спираме за миг, за да си припомним отново мириса след летен дъжд. Сега, когато представлението ни "Убийте тези жена" набира сила, се чувствам преродена. Искам да го играя. Искам да играя много и различни роли, да споделям с други това, което знам - да правя това, което мога да правя най-добре - да бъда себе си. ("Т")

БЪЛГАРСКА ПРЕМИЕРА В БОСТЪН

"Убийте тази жена" е българско театрално представление, създадено изцяло в границите на САЩ. С този проект са свързани имената на Майя Праматарова - автор на текста и режисьор - и на актрисата Светлана Атанасова. След редица запомнящи се роли в театъра Светлана Атанасова живее от години извън България и сцената. Майя Праматарова, активен театрален критик и издател, също от няколко години е извън родината си. Срещата им в САЩ, общото им желание да не напускат пространството на театъра и предизвикателството да провокират себе си, са в основата на идеята им да формират театралната група One Way Theater, чиято премиера се състоя на 25-ти октомври в Бостън, Масачузетс пред нетърпеливата и разнородна публика, изпълнила залата.

Сюжетът на моноспектакъла се завърта около българска актриса, която в разцвета на своята кариера напуска сцена, родина и приятели, за да приеме нова роля отвъд океана - ролята на съпруга, майка и домакиня. В нощта на своя 50-ти рожден ден, останала сама, тя се изправя пред болезнената истина за своя живот, неговите липси и духовни търсения. Равносметката е мъчителна - тя губи и съпруг, и близка приятелка, но най-вече тя осъзнава, че е загубила себе си. "Убийте тази жена!... Защо?" е въпросът, който жената си задава - въпрос до голяма степен закъснял, защото тя вече е друга. Останала е само непреодолима духовна бездна, която безмилостно я поглъща в нощта.

Лутайки се неистово между остарели спомени, чужди изказвания, цитати от някога играни роли, жената осъзнава, че огледалата нямат образ, а думите - смисъл, мечтите й са разпилени, а настоящето - илюзорно и изкривено, отразено в спомени, роли и сънища. Само телефоните разговори изкарват жената от блуждаенето и тя за секунди се концентрира: "Нищо не се е случило"... Да, и нищо не се случва. Като единствено спасение за нея се очертава измисленият свят на персонажите - сред тях най-болезнена е любимата й интепретация на Ала Назимова (ярка звезда на Бродуей и нямото кино от началото на XX век), недостижим неин идеал и съдник. Акт-

рисата си спомня актрисата и осъзнава, че е съумяла да изиграе на сцената Ала Назимова, но не е могла да повтори живота й в реалността. Непрекъснато сменяйки роли и костюми, жената влиза от една реалност в друга, но в крайна сметка отново остава сама със своите безброй обувки. В готовността си да бъде безкрайно моделирана от близки и обстоятелства, тя е като пластилин - дотолкова е безформена, че спира сама да разпознава собствения си образ. Упование за нея вече няма. Тя никога не е била актриса с главна буква, нито отдаването й на дом и деца я е предпазило от самотата. Споменът за старата актриса, която умряла сама в старчески дом, изоставена от близките си, е кошмарът, който отново и отново поставя въпроса къде и в какво е щастието. Уравнението на живота й постепенно се избистря : обещаваща кариера + безумна любов + въодушевяващи мечти = безкрайна празнина. Безмилостна констатация на една сурова равносметка.

Светлана Атанасова в тази роля умело уплътнява всеки образ, който текстът й предоставя. Присъствието й на сцената е въвличащо и наситено с много достоверност - тя оголва болезнено всеки нерв и всяка страдаща жилка. Много истински бе моментът непосредствено преди финала, когато репликата й "Аз съм актриса", предизвика избухване на аплодисменти.

Остроумният текст на Майя Праматарова позволява на зрителите да поемат глътка въздух и да се усмихнат за миг сред нарастващата драма на героинята, а видео-средата, създадена от Владимир Гусев,

„ Убийте тази жена“

предизвиква усещането за триизмерност и паралелна, също толкова значима, реалност. Образите от екрана влизат в постоянен диалог и интерактивност със случващото се на сцената, добавяйки и наслагвайки пластове и значения. Картините се преплитат и преливат една в друга, създавайки плътна смислова верига около физическото пространство на персонажа, който се раздвоява, разтроява и не е ясно дали пред нас е съвременната героиня от началото на 21 век или Назимова, Дивата от началото на миналото столетие, или ... Саломе, която не спира да пита "Защо?".

Името на малката театрална група, създала "Убийте тази жена" е One Way Theater. Премиерата и овациите в Бостън показаха, че те са на прав път, който ще ги заведе в други градове и театрални зали. Попътен вятър!

СЛАВА ДОЙЧЕВА

А К Ц Е Н Т И

* * *

През октомври м. г. в Ловеч се състоя театрален фестивал „Младите в театъра'2009“.

* * *

След фестивала „Панаир на младите“, Младежки театър „Николай Бинев“ отново стана домакин на събитие, зад чиято концепция стои млад автор. Това е Джослин Чуа, която идва от Сингапур, и за България нейният спектакъл „ЛЮБОВНА ПЕСЕН ЗА ОСТРОВ“ е първото представление на физически театър от тази страна. Моноспектакълът е изграден върху текст и движение и разказва за противоречивите и сложни отношения на млада жена с родната й страна Сингапур. („Т“)

* * *

„ДУПКА В СВЕТЛИНАТА„ (сценично упражнение за затворени очи)

„Дупка в светлината„ е театрална инсталация, обединяваща три пространствени единици и три различни арт форми. Художници скицират голо тяло в своеобразен сценичен пленер. Актьори действат по законите на конвенционалния театър. Партнират им мултимедийна прожекция и електрическа китара. Пиесата е първи опит на младия финландски драматург Партюли Ринне да въплъти семиотична текстуалност в театрална форма. Специално участие в тази експериментална композиция има младата финландска актриса Анна Розендал, която представя авторовия текст в оригинал. Другоезичен диалог с нея води нашият актьор Пламен Великов. В упражнението участват още Борис Чангъров, студенти от модул «Сценография» в Нов български университет и актьори от Дом за ветерани на културата. Режисьор - Неда Соколовска, драматург - Партюли Ринне, сценична среда - Деница Аргиропулос.

Представлението се играе в „Склада„, ул. Бенковски 11, ет. 3 (до чайната) («Т»)